

PROGRAM PODPORY
**ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ**

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2014/2015

Destinace: Belgie, Brusel

Jméno, příjmení: Mgr. Adéla Jelínková

Centre d'Etudes Tchèques, Université Libre de Bruxelles (www.ulb.ac.be/phil/cet)

1. Přehled kurzů

1. Denní kurzy (slavistika – kurzy českého jazyka), univerzitní studenti (věk 19–26 let)

- a) BA1 (2x 60 min. týdně), 8 studentů
- b) BA2 (4x 60 min. týdně), 9 studentů
- c) BA3 (2x 60 min. týdně), 4 studenti
- d) MA1 (2x 60 min. týdně), 2 studenti
- e) MA2 (2x 60 min. týdně), 2 studenti

2. Večerní kurzy (fakultativní), neuniverzitní publikum (20–65 let)

- a) N1 (2x 60 min. týdně), 15 studentů
- b) N2 (2x 60 min. týdně), 12 studentů
- c) N3 (2x 60 min. týdně), 4 studenti

Celkem: 18 šedesátiminutových lekcí.

Třetím rokem mají studenti BA1 povinný kurz Inicie do českého jazyka. Zde se zaměřujeme především na českou fonetiku a úvod do jazyka. Studenti se tak na konci akademického roku v češtině lépe orientují, a to přispívá k zvýšení jejich počtu v BA2 v následujícím akademickém roku, kdy si vybírají dva ze tří slovanských jazyků. Jedná se o ruštinu, češtinu a polštinu. Na ULB se vyučuje také slovinština jako výběrový předmět.

Kromě studentů slavistiky si češtinu od úrovně BA2 mohou zapsat také studenti jiných oborů jako volitelný předmět.

V letošním roce jsme rovněž měli absolventy speciálního magisterského programu *Master européen*, který je zaměřený na jazyky, historii a kulturu střední Evropy (program zahrnuje kromě ULB také univerzity v ČR, Polsku, Slovinsku, Maďarsku, Rakousku, Německu a na Slovensku; studenti povinně absolvují jeden rok na jedné z partnerských univerzit).

Studenti, kteří stráví poslední rok studií na Masarykově univerzitě v Brně či na Varšavské univerzitě, mohou získat tzv. dvojí diplom.

2. Výuka

1. Denní kurzy

a. V kurzech BA1 používám *Fonetiku a fonologii češtiny pro cizince* (Fonetický ústav Filosofické fakulty UK) a učebnici *Čeština expres* (Lída Holá, Pavla Bořilová), ve které se studenti seznámí se základními komunikačními situacemi. Doplnuji materiály z *Czech for everyone*, *Czech step by step*. Vyučovacím jazykem je francouzština.

b. V kurzech BA2 a BA3 se vyučuje podle skript, která napsala jedna z bývalých lektorek, PhDr. Dana Slabochová (*Langue tchèque, Cours élémentaire I, II* – díl 1 pro BA2 a díl 2 pro BA3). Vyučovacím jazykem je francouzština, následně čeština.

Studenti BA2 mají povinné přednést dva referáty za jeden akademický rok (ve francouzštině). Témata se týkají jednotlivých regionů ČR, geografie ČR, svátků ČR, popřípadě pravidelně se konajících kulturních akcí v ČR (Karlovarský festival, Pražské jaro apod.) Tímto studenti lépe poznají zemi, jejíž jazyk studují. V jejich studijním programu totiž není zařazen žádný předmět, kde by se obecné informace o České republice dozvěděli.

Studenti BA3 mají rovněž povinné dva referáty za jeden akademický rok (první semestr je referát přednesen ve francouzštině, druhý semestr v češtině). Zde se zaměříme na významné české osobnosti.

Na konci BA2 mají studenti jazykovou úroveň A2. Na konci BA3 přibližně B1 – B2. Zkouška BA2 i BA3 se skládá z testu (poslech, gramatika/reálie, porozumění textu a psaní) a z ústní zkoušky (5minutový monolog na jedno z témat probraných během roku).

c. V kurzech MA1 a MA2 se zaměřuji na zdokonalení ústního i písemného projevu. Výběrově používám učebnice *Čeština pro středně a více pokročilé* (J. Bischofová a kol.), *Čeština pro cizince, úroveň B1* (M. Kestřánková, G. Šnidaufová, K. Kopicová), *Čeština pro cizince, úroveň B2* (M. Kestřánková, P. Pečený, K. Hlínová, D. Štěpánková). Pracujeme především s autentickým materiálem (z internetu – např. www.ct24.cz, www.youtube.com, www.rozhlas.cz, z časopisů – např. Reflex, Respekt, Týden, dále filmy, ke kterým připravuji pracovní listy). Studenti se učí napsat CV, motivační dopis, résumé textů, vyprávění, syntézu textů. V ústní komunikaci se zaměřujeme na dialogické rozhovory (argumentace, debata). Součástí každého kurzu je přehled aktuálního dění v České republice, které si studenti sami připravují a na začátku kurzu prezentují, následuje debata. Zkoušky MA1 a MA2 se rovněž skládají z testu (poslech, gramatika/reálie, porozumění textu a psaní) a z ústní zkoušky (10 – 15 minutový monolog na jedno z témat probraných během roku).

2. Večerní kurzy

Večerní kurzy jsou rozděleny do tří úrovní (N1 – úplní začátečníci, N2 – falešní začátečníci a mírně pokročilí, N3 – pokročilí).

V N1 používám *Czech expres* a následně učebnici *Communicative Czech Elementary* (Ivana Rešková, Magdalena Pintarová), s níž pokračujeme i v N2. V N3 používám jako základ *Communicative Czech Intermediate*, které ale doplňuji texty na úrovni B1-B2, příp. učebnicí *Čeština pro středně a více pokročilé*, *Čeština pro život*, *Nebojte se češtiny* a dalšími materiály.

Nejpoužívanější doplňkové materiály:

- Nekovářová, Alena: *Čeština pro život*
- Holá, Lída: *New Czech Step by Step I, II*
- Holá, Lída; Bořilová, Pavla: *Czech expres I, II*
- Holá, Lída; Bořilová, Pavla: *Čeština expres I, II*
- Horová, Alexandra: *Nejkrásnější filmové písně*
- Kestřánková, Marie; Kopicová, Kateřina; Šnaidaufová, Gabriela: *Čeština pro cizince, úroveň B1*
- Kestřánková, Marie; Hínová, Kateřina; Pečený, Pavel; Štěpánková, Dagmar: *Čeština pro cizince, úroveň B2*
- Čapek, Karel: *Povídky z jedné kapsy a povídky z druhé kapsy* (adaptovaná četba, Radomila Kotková)
- Neruda, Jan: *Povídky malostranské* (adaptovaná četba, Lída Holá)
- Andrášová, Hana a kol.: *Desetiminutovky – Čeština pro cizince*
- Holá, Lída: *Pohádky*
- internet: www.ct24.cz, www.youtube.com, www.rozhlas.cz
- časopisy: Respekt, Reflex, Týden, 100+1, Čtyřlístek

Motivace

Velkou motivaci zde hrají české partnerky či čeští partneři, a to zejména ve večerních kurzech. Mnoho studentů také spolupracuje s českými institucemi, společnostmi a přeje si umět např. napsat oficiální e-mail v češtině či zvládnout telefonický rozhovor s rodilým mluvčím. Neméně podstatnou roli hraje veliký zájem o českou kulturu a historii, kterou cizinci zpravidla obdivují a chtějí si přečíst např. Kunderu, Klímu nebo Hrabala v originále. Kurzy navštěvují i bývalí absolventi bohemistiky na CET, kteří si chtějí udržet znalost jazyka.

Letní škola českého jazyka a kultury (14. 6. – 26. 6. 2015)

Celkem 23 účastníků, tři úrovně kurzů (každý den 18 – 20.30); vyučuje lektor z CET ULB a dva lektori pozvaní z ČR (jako každým rokem jsme velmi ocenili spolupráci PhDr. Dany Slabochové; v kurzu N3 letos opět vyučovala paní Jitka Schormová z ÚJOP). Na závěr Letní

školy psali účastníci test a obdrželi certifikát o absolvování kurzu. Přípravu, propagaci a organizaci Letní školy zajišťuje lektor.

Studenti letní školy se v Plzeňském domě zúčastnili prezentace Jihomoravského a Plzeňského kraje, měli možnost dozvědět se informace nejen o krajích, ale i o náplni práce zástupců krajů v Bruselu. Pozornost byla věnována i samotné Plzni jako hlavnímu evropskému městu kultury 2015. Prezentace byly následovány ochutnávkou regionálních produktů.

Rencontres centre-européennes

I letos jsme spolu s kolegy z polské a slovinské sekce pořádali tzv. Středoevropská setkání. Na ULB zveme autory, jejichž díla si studenti mají povinnost dopředu nastudovat. Poté proběhne literárně debatní večer, kterého se účastní kromě studentů ULB i veřejnost.

Café tchèque

V letošním roce jsme navázali na úspěšnou spolupráci s Českým centrem a pořádali pravidelná večerní setkávání věnovaná českému jazyku a kultuře. Účastníci všech úrovní si zde mohou ověřit své jazykové znalosti a konverzovat s rodilými Čechy. V průběhu večera se hrají i společenské hry a podává se české pivo.

Letní univerzita v České republice (přelom červenec/srpen)

Jedním z důležitých (a často rozhodujících) faktorů pro volbu češtiny na začátku druhého ročníku bakalářského studia je možnost získat na přelomu prvního a druhého ročníku **stipendium MŠMT na Letní školu v Praze a/nebo v Brně**. Právě tato zkušenost často studenty přivádí k velkému zájmu o studium tohoto (nelehkého) jazyka a o Českou republiku vůbec. Lektorát v Bruselu má k dispozici celkem pět stipendií do Prahy a do Brna.

Podmínky pro výuku

Denní kurzy se konají v prostorách Centre d'Etudes Tchèques, kde je k dispozici celá knihovna CET (5 000 svazků), CD přehrávače, počítač s připojením na internet a dataprojektor. Večerní kurzy se konají v některé z učeben kampusu; veškerý technický materiál je třeba si přinést s sebou.

Lektor má na CET k dispozici pracovní stůl s počítačem, tiskárnou a skenerem.

1. Knihovna CET

Knihovna CET obsahuje asi 5 000 svazků; hlavní část tvoří beletrie v češtině, ale máme také velký fond publikací historických, zeměpisných, literárněhistorických, literárněvědných a jiných. Kromě toho systematicky budujeme knihovnu překladů české literatury do francouzštiny (to je jedna z nejfrekventovanějších částí knihovny), a studenti i lektor mají k dispozici velké množství lingvistických publikací (nejen překladové slovníky, ale i gramatiky, etymologické, synonymické a jiné slovníky, zajímavosti o češtině aj.). Na začátku roku také studentům půjčují k instalaci CD-ROMy některých slovníků.

Kromě toho je součástí knihovny také *mediatéka* (CD a DVD), asi 100 titulů.

Aktualizovaný katalog je k dispozici na <http://www.ulb.ac.be/philo/cet/bibliotheque.html>.

Správu knihovny i aktualizaci webových stránek CET má na starosti lektor.

2. Další aktivity

Lektor prezentuje studium češtiny na různých setkáních – např. na začátku roku na setkání studentů BA2, kteří si vybírají volitelný modul. Každý rok se rovněž pořádá Journée des Langues (říjen), kde lektor např. uvádí promítání českého filmu nebo filmového dokumentu, následuje debata, apod. Lektor se rovněž podílí na přípravě dne otevřených dveří ULB.

Součástí propagace studia češtiny, ale také České republiky obecně, jsou i neformální akce, zejména tradiční vánoční večírek, kde se setkávají studenti denních i večerních kurzů se zástupci různých institucí reprezentujících ČR v Bruselu (konzulární úřad, zástupci krajů v Bruselu, krajanský spolek Beseda, Česká škola bez hranic atd.).

Se studenty jsme připravili typické české „vánoční“ občerstvení.

Na začátku semestru se pořádalo uvítací odpoledne, kde se setkali studenti prvních ročníků se „zkušenějšími“ studenty, jejichž rady ohledně studia byly oceněny. Na jaře jsme pořádali spolu s polskými kolegyněmi česko-polské Velikonoce. Vysvětlili jsme si pojetí zvyků v ČR a v Polsku, naučili jsme studenty namalovat si vajíčko a pekly se mazance.

Na podzim na ULB zavítal šéfredaktor literárního měsíčníku Host i stejnojmenného nakladatelství Miroslav Balašík. Seznámil studenty s prací v nakladatelství, s několika současnými českými autory.

V letošním akademickém roce jsme rozšířili spolupráci CET o Olomoucký kraj, díky kterému se v březnu v prostorách ULB konalo autorské čtení knihy *Entre Seine et Vltava* (L. Hornáková-Civade, A. Delaflotte Mehdevi), epistolárního románu, který lehkou a vtipnou formou popisuje, s čím se musí vyrovnávat cizinka, která se učí český jazyk a Češka učící se francouzský jazyk. Toto téma bylo našim studentům blízké a knihu hodnotili velmi pozitivně.

V lednu 2013 jsme založili facebookové stránky Etudier le Tchèque, které se nám velmi osvědčily. Fungují jako informační kanál zejména pro studenty denního studia. Dáváme sem studentům doplňkový materiál k výuce, informujeme je o českých akcích pořádaných v Belgii. Studenti si rovněž mezi sebou na našem profilu vyměňují informace týkající se studia na ULB. <https://www.facebook.com/etudier.latcheque>

1. Lektor jako člen akademické obce

Lektor češtiny na ULB je plnoprávným členem akademické obce ULB se všemi právy i povinnostmi, které z tohoto postavení vyplývají.

Mezi práva patří zejména přístup k velmi bohatě vybavené knihovně, ale také zvýhodněný zaměstnanecký tarif v menze nebo na sportovních aktivitách ULB. Učitelská karta rovněž lektora opravňuje k volnému vstupu do většiny belgických státních muzeí a galerií.

Povinností lektora je však plně se účastnit života akademické obce, včetně schůzí katedry a fakulty, setkání lektorů s panem děkanem, přípravy Evropského dne jazyků apod. Kromě toho musí lektor řešit s různými odděleními univerzity i praktické záležitosti – od rezervace místností až po technické problémy.

Spolupráce

České centrum www.czechcentres.cz/brussels a **ambasáda České republiky** se podílely na propagaci a organizaci **Letní školy češtiny** (instituce zajišťují letenky, ubytování pro lektory, propagaci); dále se podílejí na propagaci veškerých akcí pořádaných CET. České centrum rovněž poskytuje své prostory pro některé akce organizované CET.

Velmi děkuji panu velvyslanci ČR v Bruselu Jaroslavu Kurfürstovi a paní ředitelce ČC Kristině Prunerové za aktivní podporu činnosti CET v Bruselu.

Konzulární oddělení ZÚ Brusel (které má v kompetenci i spolupráci s bohemisty): tímto bych chtěla velmi poděkovat paní konzulce Haně Peškové za spolupráci a podporu. Konzulární úřad např. zásadně pomohl při zprostředkování stipendií pro studenty češtiny na Letní školy do Prahy a do Brna.

Zastoupení Jihomoravského kraje, Plzeňského kraje, Olomouckého kraje při Evropské unii
Velmi děkuji paní Elišce Buzkové (JHMK), paní Michaelle Vráželové (OK), které s ochotou prezentovaly svůj kraj studentům denních a večerních kurzů a poskytly zdarma občerstvení na mnohé akce CET. Panu Zbyňku Prokopovi (PK) děkuji za prezentaci kraje a opakované zapůjčení Plzeňského domu k akcím CET.

Závěr

Můj třetí rok na ULB se nesl v duchu příjemné spolupráce s kolegy, rovněž s českými institucemi, vše tu funguje na výbornou. Velmi děkuji paní Petře James, ředitelce bohemistické sekce ULB a CET ULB za její všestrannou podporu a pomoc během celého akademického roku. Neopomenu studenty, kteří mi byli se svým obrovským nadšením pro český jazyk a kulturu po celou dobu velkou motivací.